

Raadsvoorstel

Onderwerp Huisvestingsplan onderwijs Groningen Zuid
Steller/telnr. J.P. v.d. Berg/06 5555 0122 Bijlagen 0

Classificatie Openbaar Geheim

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

Bloemhoff

Raadscommissie

Langetermijn agenda (LTA)
Raad

LTA ja: Maand 3 Jaar 2020
LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de oplossingsrichting voor de capaciteitsproblemen in onderwijshuisvesting Groningen Zuid vast te stellen;
- II. voor de eerste fase van planvoorbereiding een voorbereidingskrediet van € 800.000,- beschikbaar te stellen;
- III. de structurele lasten hiervan a € 35.200,- te dekken uit Programma 3, Onderwijs (onderdeel onderwijshuisvesting);
- IV. een krediet beschikbaar te stellen van € 105.270,- voor de aankoop van de bestaande semi permanente units aan de Merwedestraat 41, ten behoeve van de Widar Vrijeschool;
- V. de structurele lasten hiervan, a € 9.000,- te dekken uit Programma 3, Onderwijs (onderdeel onderwijshuisvesting);
- VI. de gemeentebegroting 2020 op programmaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

Er is ruimtegebrek bij een aantal scholen in Groningen Zuid. Het gaat om de Brederoschool, de Haydonschool, de GSV, de Widar Vrijeschool en het Zernike Montessori Lyceum + Vaklyceum. In overleg met de betrokken schoolbesturen zijn oplossingen gezocht, met de volgende randvoorwaarden: Voor scholen met leerlingen uit de wijk wordt binnen een zo kort mogelijke afstand gezocht naar huisvesting, er wordt optimaal gebruik gemaakt van bestaande huisvesting en er wordt geïnvesteerd in lange termijn oplossingen.

Dit heeft geleid tot de volgende oplossingsrichting:

De Haydonschool wil de locatie Coendersweg in gebruik gaan nemen. Deze locatie wordt nu mede gebruikt door het Zernike Montessori Vaklyceum. De Brederoschool wil de locatie Van Ketwich Verschuurlaan (nu nog Tamarisk) in gebruik nemen na oplevering van het MFA de Wijert. De GSV wil graag naar de locatie van de International School Groningen in Haren (ISG). De ISG verhuist naar het gebouw van het Maartenscollege. De GSV draagt vervolgens de locatie Hora Siccamasingel over aan het Zernike Montessori Lyceum. Bij het Zernike Montessori Lyceum wordt de oude kantine gesloopt en vervangen door nieuwbouw. De tijdelijke units bij het Zernike Montessori Vaklyceum worden vervangen door nieuwbouw. De Boerhaaveschool concentreert zich op de locatie Veenweg. De locatie Semmelweisstraat wordt de komende jaren gebruikt door het Zernike Montessori Lyceum + Vaklyceum.

B&W-besluit d.d.: 12 mei 2020

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Medio 2019 is door Openbaar Onderwijs aangegeven dat er een ruimtegebrek is bij de Brederoschool, de Haydnschool, het Montessori Lyceum en Montessori Vaklyceum. De GSV en de Widar vrijeschool hebben wachtlijsten en ruimtegebrek. Omdat de huisvestingsvragen niet los van elkaar kunnen worden beschouwd is na overleg met de betrokken schoolbesturen een project gestart met een analyse van de situatie in heel Groningen Zuid om vervolgens op zoek te gaan naar oplossingen.

Bij de vaststelling van het IHP in april 2020 is aangegeven dat voor de scholen in Groningen Zuid een afzonderlijk onderzoek loopt naar de capaciteitsvraagstukken voor primair en voortgezet onderwijs. Bij de behandeling van het IHP is toen aangegeven dat de uitkomsten vóór de zomer van 2020 aan uw raad worden voorgelegd.

In totaal zijn 9 scholen betrokken bij de (her) huisvestingsoperatie Groningen Zuid: De Widar vrijeschool, de GSV, de Brederoschool, de Haydnschool, de Boerhaaveschool, het Zernike Montessori Lyceum, het Zernike Montessori Vaklyceum, het Maartenscollege en de International School Groningen (ISG). Het Doel van dit raadsvoorstel is om de koers die behoort bij de oplossingsrichtingen vast te stellen en te kunnen starten met planvoorbereiding. In het tweede kwartaal van 2021 verwachten we per school – analoog aan de methode zoals we die met uw raad over de businesscases in het IHP hebben afgesproken- de uitgewerkte plannen inclusief de nodige kredieten, aan uw raad te kunnen voorleggen.

Kader

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Groningen;
- Integraal Huisvestings Plan (IHP);
- Onderwijswetgeving, WPO, WVO;

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om te voorzien in passende onderwijshuisvesting. De schoolbesturen zijn zowel inhoudelijk als financieel verantwoordelijk voor het onderhoud en functionele aanpassingen. Hiervoor ontvangen de schoolbesturen een vergoeding van het Rijk, de zogenaamde materiele instandhouding (MI).

Argumenten en afwegingen

De bouw van nieuwe woningen leidt tot extra aanbod van leerlingen gecombineerd met een tijdelijke “piek” in het aantal leerlingen. De realisatie van de wijk Helpermaar heeft daarom gevolgen voor de nabijgelegen Brederoschool, de Haydnschool en de GSV. Andere nieuwbouw- en inbreidingsprojecten in de nabijheid zijn: Kempkensberg, Europapark en diverse inbreidingsprojecten in Helpman-West. Daarnaast is er sprake van keuzevrijheid van onderwijs. Dit heeft tot gevolg dat er continu veranderingen plaatsvinden in het leerlingenaanbod per school en de daarbij behorende vraag naar onderwijshuisvesting.

Sinds 2010 is het aantal leerlingen van de Brederoschool gestegen van 350 naar 450. De Haydnschool is gegroeid van 450 naar 650 leerlingen. De GSV is gegroeid van 600 naar 775 leerlingen. De Widar Vrijeschool is afgelopen decennium gegroeid van 200 naar 375 leerlingen.

Het Harens Lyceum, Montessori Lyceum en Montessori Vaklyceum zijn één school (het Zernike college) met drie schoolconcepten. Er zijn locaties aan de Vondellaan, de Van Iddekingeweg, de Helper Brink, de Coendersweg en de Kerklaan in Haren. Het leerlingaantal is stabiel rond 2000. Er is ruimtegebrek omdat de locaties Rummerinkhof Haren en Zuidlaren (met ingang van de zomer 2020) zijn gesloten.

In Groningen Zuid zijn ook scholen met een ruimte-overschot. Dit zijn de Boerhaaveschool en de Tamarisk. Het Maartenscollege in Haren heeft ook ruimteoverschot.

In het verleden is de verandering in de huisvestingsvraag vaak afzonderlijk beschouwd en veelvuldig opgelost door middel van semipermanente units. Daarbij is het volgende van toepassing:

1. Het vinden van geschikte tijdelijke locaties is vaak moeilijk. Het gebruik van parken en groenstroken voor de bouw van tijdelijke scholen is steeds minder gewenst. In de grote uitleg-gebieden (bijvoorbeeld Meerstad) is het wel mogelijk om ruimte beschikbaar te stellen.
2. De kosten van plaatsing van units zijn hoog. De locatie en omgeving moet geschikt worden gemaakt, plaatsing gebeurt met kranen en de units worden vaak over grote afstand vervoerd. Als units langere tijd worden gebruikt om

een piek in leerlingenaantal bij een nieuwbouwwijk op te vangen, kunnen bij aankoop de kosten over deze periode worden afgeschreven. Bij huur moeten plaatsingskosten als incidentele kosten worden geboekt.

3. Er is een grote vraag naar units in de regio vanwege de versterkingsopgave. Het aantal aanbieders dat inschrijft is tegenwoordig beperkt of nihil.
4. Het gebruik van semipermanente units als (nood)oplossing voor een structurele huisvestingsvraag kan leiden tot dubbele investeringen. Eerst vanwege het (vaak met spoed) plaatsen van units, om vervolgens te moeten investeren in nieuwbouw. Soms staan de units op de beoogde uitbreidingslocatie, zodat wederom extra kosten worden gemaakt.

Afgelopen periode hebben we de onderwijshuisvestingsvraagstukken in Groningen Zuid in samenhang beschouwd en heeft er intensief overleg plaatsgevonden met de betrokken schoolbesturen over mogelijke oplossingen, met de volgende randvoorwaarden:

1. Voor scholen met leerlingen uit de wijk wordt binnen zo kort mogelijke afstand van de school gezocht naar huisvesting.
2. Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de capaciteit in bestaande onderwijshuisvesting
3. Er wordt geïnvesteerd in lange termijn oplossingen.

Dit heeft geleid tot de hieronder genoemde oplossingsrichtingen, die op hoofdlijnen gedragen worden door de betreffende schoolbesturen:

De Widar Vrijeschool

De Widar Vrijeschool zit aan de Merwedestraat, naast het Parcival College (voortgezet onderwijs). Het bestuur van de Vrijeschool geeft aan dat men de samenwerking met Parcival en SKSG gaat intensiveren. Op dit moment is er een wachtlijst. De Vrijeschool wil graag voldoende ruimte voor een dubbele leerlijn (twee groepen per leerjaar). Dat kan gerealiseerd worden door de reeds aanwezige (gehuurde) semi - permanente units te kopen. De eenmalige kosten voor plaatsing zijn al betaald. Het gebruik van deze units loopt dan door tot het moment dat er een investeringsbeslissing voor de school wordt genomen in het kader van het IHP. (Tranche 2032- 2035, maatregel: verduurzaming)

Door hun regio functie maken veel leerlingen van het Parcival College en de Widar Vrijeschool gebruik van het openbaar vervoer. De plannen in het Stationsgebied leiden tot een verbeterde toegang. Daarom kan de Vrijeschool op de huidige locatie blijven. De Vrijeschool heeft aangegeven af te zien van een mogelijke dislocatie als de dubbele leerlijn op de huidige locatie is geborgd. Aan uw raad wordt daarom voorgesteld een krediet van € 105.270,= beschikbaar te stellen voor de aankoop van de huidige semipermanente units. Hiermee vervallen de jaarlijkse huurlasten van circa € 34.000, = voor deze units.

GSV

De GSV heeft de hoofdlocatie aan de Sweelincklaan en een dislocatie aan de Hora Siccamingel. Vanwege de groei en wachtlijst is via het Programma onderwijshuisvesting een beschikking afgegeven voor de realisatie van twee tijdelijke lokalen. GSV kiest voor minder leerlingen in een klas dan gebruikelijk. De extra ruimte die hiervoor nodig is wordt door de GSV zelf gefinancierd. Daarom huurt GSV zelf ruimte van Lefier in “de Componist” aan de Chopinlaan.

Vanwege het niet-wijk gebonden karakter van de school, het gebrek aan ruimte voor schoolcapaciteit in de wijk en doordat de overlast in de wijk groot is door verkeersbewegingen wordt geadviseerd om een verdere groei van de GSV niet in de wijk te laten plaatsvinden. De GSV en het Maartenscollege hebben daarom contact met elkaar gezocht over een samenwerking op de locatie Maartenscollege in Haren.

Het Maartenscollege heeft na de zomer van 2020 de locatie van de ISG beschikbaar omdat het Maartens en de ISG samen gaan werken in het hoofdgebouw. Een semipermanent gebouw van de ISG, dat nog maar een paar jaar oud is, komt hierdoor vrij. Dit gebouw kan gebruikt worden om tijdelijk in de urgente ruimtebehoefte van de GSV te voorzien binnen de kaders van de reeds afgegeven beschikking.

Onderzocht zal worden op welke wijze op korte termijn een overdracht van een deel van de GSV naar de locatie Maartenscollege plaats kan vinden. De locatie Hora Siccamingel, komt daardoor vrij en kan dan worden overgedragen aan het Zernike Montessori Lyceum (hoofdlocatie Helper Brink).

Bij het onderzoek zal aandacht zijn voor de wijze waarop het Maartenscollege, de ISG en de GSV in de toekomst samen op de locatie gehuisvest kunnen worden. Dit sluit aan bij de wens voor een internationale campus op termijn. Omdat de gebouwen van de ISG en een voormalig sportveld daarnaast, eigendom zijn van stichtingen, zullen afspraken gemaakt worden over koop c.q. eigendomsoverdracht. Met de GSV zullen afspraken gemaakt worden over eigen bijdragen omdat de ruimtebehoefte vanwege kleinere klassen groter is dan de normen in de verordening.

De gevolgen voor de verkeerssituatie en verkeersveiligheid zullen ook nader onderzocht worden. Tussen de locatie Maartenscollege/ ISG en de Kerklaan wordt momenteel een nieuwe woonwijk geïmplementeerd, waarbij door omwonenden bezwaar is gemaakt tegen de verkeerskundige gevolgen en oplossingen. De gevolgen van een verplaatsing van (een deel van) de GSV zullen in het totaal worden afgewogen. Omdat het jaren '60 deel van het Maartenscollege ook in het IHP staat opgenomen als sloop-nieuwbouwoptie (2022), zal ook de samenhang met deze optie in beeld worden gebracht.

Brederoschool

Na oplevering van de nieuwbouw voor de Tamarisk in het MFA de Wijert (2021), kan het huidige gebouw aan de Van Ketwich Verschuurlaan beschikbaar worden gesteld aan de Brederoschool. De (huur)units bij de Brederoschool kunnen dan worden verwijderd.

Een van de afwegingen is om te gaan investeren in de locatie aan de Van Ketwich Verschuurlaan of te investeren in de Brederoschool en de locatie aan de Van Ketwich Verschuurlaan op termijn af te stoten. Hierbij zal een afweging gemaakt worden omtrent de leerlingenprognoses ten opzichte van gevolgen voor het functioneren van de school, ruimtelijke-, duurzaamheids- en financiële consequenties.

Haydyschool

Het ruimtetekort van de Haydyschool is op korte termijn op te lossen via de locatie Coendersweg (die nu wordt "gedeeld" met het Zernike Montessori). Het nieuwbouwplan voor woningen bij de Kempkensberg en de nieuwe tunnel naar Europapark zullen in de toekomst tot extra leerlingen (kunnen) leiden. Een van de opties is om leerlingen op basis van postcodegebied door te verwijzen naar de Brederoschool of de Borgmanschool in de Oosterpoort. Hierover zullen we met het schoolbestuur goede afspraken moeten maken. Voor de langere termijn kan gekeken worden naar de locatie GSV-Sweelincklaan. De GSV wil op termijn graag volledig naar de locatie van het Maartens College in Haren.

Zernike Montessori Lyceum Helper Brink

De locatie Coendersweg zal op termijn volledig in gebruik worden genomen door de Haydyschool. Het ruimtegebrek van het Montessori Lyceum kan worden opgelost door de oude kantine aan de Helperbrink (400 m²) te vervangen door functionele nieuwbouw en de locatie aan de Hora Siccamingel (nu GSV) over te dragen aan het Montessori Lyceum. Bij de planvoorbereiding zal veel aandacht zijn voor afstemming met omwonenden. De voormalige kantine is gelegen op het binnenterrein, omringd door woningen. Vorig jaar is een atrium gerealiseerd naast de oude kantine. Dat deze uitbreiding er zou komen was lange tijd niet vanzelfsprekend omdat een bewoner uit de buurt bezwaar maakte tegen de verleende bouwvergunning. Echter, na uitspraken van de Raad van State in 2016 en het doorlopen van een civiele procedure in 2017 werd het hoger beroep van deze bewoner in beide gevallen ongegrond verklaard en is de gewenste uitbreiding alsnog gerealiseerd.

Zernike Montessori Vaklyceum Vondellaan

Bij het Vaklyceum aan de Vondellaan staan enkele, ca 20 jaar oude, semipermanente units (ca 500 m²) van slechte kwaliteit. Om deze te kunnen vervangen door nieuwbouw is in het Programma onderwijshuisvesting van 2019 al een beschikking afgegeven. Daarnaast staat er nog ca 500 m² aan units die gehuurd worden. Ook deze willen we vervangen door nieuwbouw. Hiervoor is nog geen krediet beschikbaar gesteld. Totaal willen we hier dus ca 1.000 m² aan tijdelijke units vervangen door nieuwbouw. Op deze locatie zal onderzocht worden op welke wijze de sloop-nieuwbouw kan worden ingepast in de omgeving en wat de gevolgen voor omwonenden en andere belanghebbenden zijn.

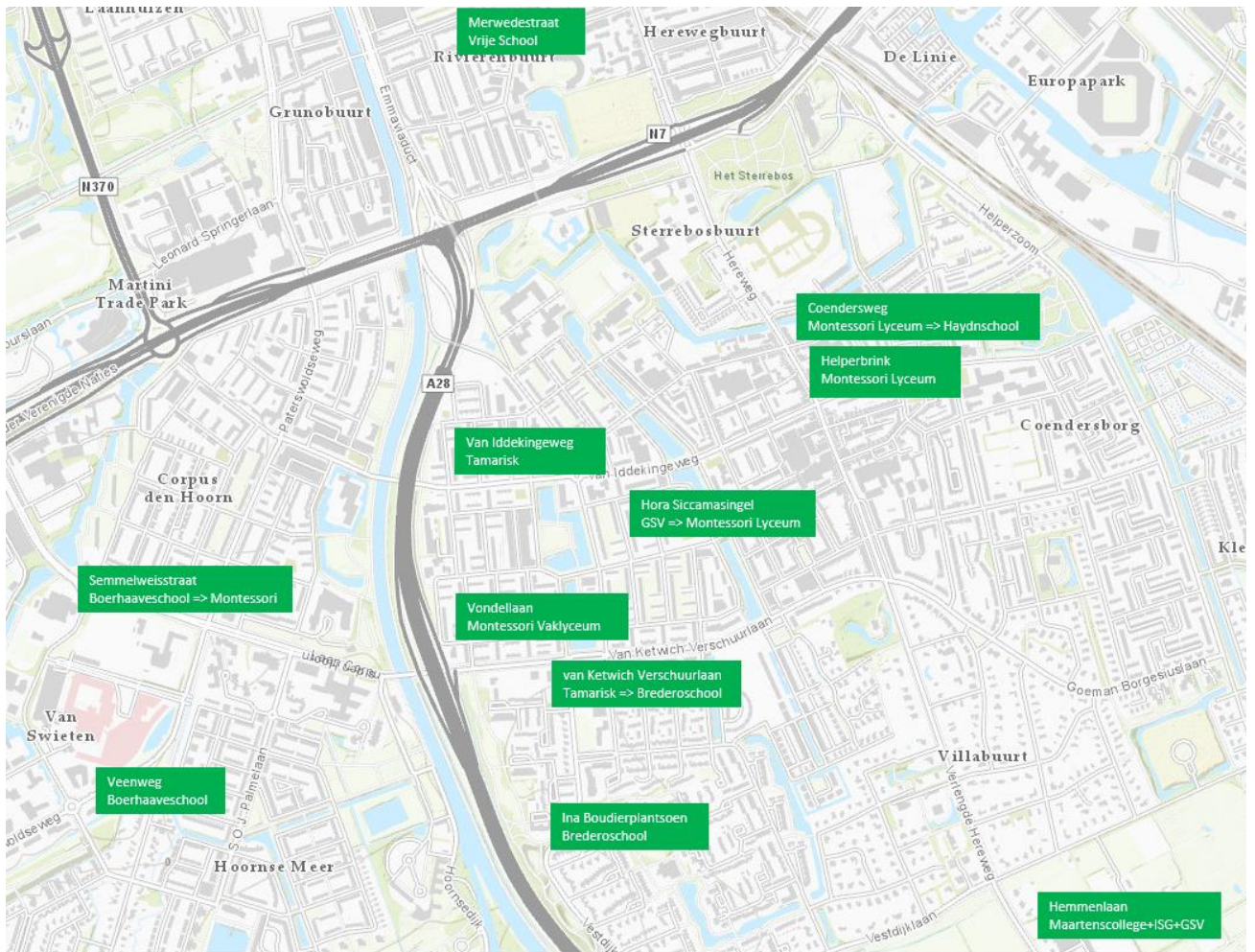
Boerhaaveschool

De Boerhaaveschool heeft twee locaties: Semmelweisstraat en Veenweg. Vanwege de daling van het leerlingenaantal kan de school de lesactiviteiten concentreren in het gebouw aan de Veenweg.

De locatie Semmelweisstraat kan (deels) worden ingezet als tijdelijke locatie voor het Montessori Vaklyceum en het Montessori Lyceum tijdens het traject: sloop-nieuwbouw aan de Helperbrink en de Vondellaan.

Overzichtskaart

In onderstaande kaart zijn de locaties en gebruikers weergegeven.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

De oplossingsrichtingen zijn in goed overleg met de betrokken schoolbesturen: Openbaar Onderwijs Groningen, VCOG, GSV, Widar vrijeschool en het bestuur van het Maartenscollege + ISG tot stand gekomen. Bij de uitwerking van de plannen zal consultatie plaatsvinden bij alle belanghebbenden en omwonenden, waarbij definitieve besluitvorming zal plaatsvinden door schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en uw raad.

Financiële consequenties

We vragen voor de planvorming voor de genoemde locaties een voorbereidingskrediet aan van € 800.000,-. De uitgaven worden te zijner tijd meegenomen in de stichtingskosten per project. De werkelijke investeringskosten en bijhorende structurele lasten worden te zijner tijd op basis van uitgewerkte plannen bepaald en per project bij uw raad aangevraagd middels uitvoeringskrediet.

Omdat de kosten voor de aankoop van de semipermanente units bij de Vrijeschool nu al wel concreet bekend zijn, vragen we hiervoor bij uw raad een investeringskrediet aan van € 105.270,-. De structurele lasten van deze investering zullen worden gedekt binnen Programma 3, Onderwijs (onderdeel onderwijshuisvesting).

Begrotingswijziging Investerings 2020
Huisvestingsplan onderwijs Groningen Zuid (Vorbereidingskrediet)

Betrokken directie(s)	Vastgoedbedrijf
Titel Raads- / Collegevoorstel	Huisvestingsplan onderwijs Groningen Zuid (Vorbereidingskrediet)
Besluitvorming (orgaan + datum)	Raad
Incidenteel / Structureel	I
Looptijd	2020-2021
Soort wijziging	Investering

Financiële begrotingswijziging						<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	
Programma	Deelprogramma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren	
03. Onderwijs	03.1 Onderwijskansen	Vastgoedbedrijf	I	800		800	
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				800	0	800	

Begrotingswijziging Investerings 2020
Huisvestingsplan onderwijs Groningen Zuid (Aankoop semi permanente units)

Betrokken directie(s)	Vastgoedbedrijf
Titel Raads- / Collegevoorstel	Huisvestingsplan onderwijs Groningen Zuid (Aankoop semi permanente units)
Besluitvorming (orgaan + datum)	Raad
Incidenteel / Structureel	I
Looptijd	2020-2021
Soort wijziging	Investering

Financiële begrotingswijziging						<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	
Programma	Deelprogramma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren	
03. Onderwijs	03.1 Onderwijskansen	Vastgoedbedrijf	I	105		105	
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				105	0	105	

Overige consequenties

Niet van toepassing

Vervolg

We streven ernaar om in het 2e kwartaal van 2021 uitgewerkte plannen aan uw raad te kunnen voorleggen.

Lange Termijn Agenda

Juni 2020

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

loco-burgemeester,
Roeland van der Schaaf

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.